

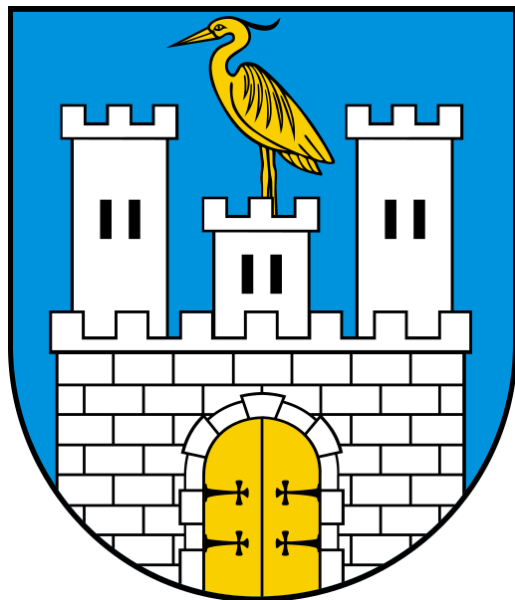
Diagnoza podstawowych uwarunkowań rozwojowych dla Miasta i Gminy Czaplinek

31.01.2025

FUNDACJA ROZWOJU DEMOKRACJI LOKALNEJ

IM. JERZEGO REGULSKIEGO CENTRUM SZKOLENIOWE

W SZCZECINIE

Zespół ds. Doradztwa i Rozwoju

mgr Robert Żarkowski

dr Agnieszka Malkowska, Uniwersytet Szczeciński

dr Arkadiusz Malkowski, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie

Rozwój jako zadanie samorządu

Zadania w zakresie tworzenia podstaw wielofunkcyjnego i zrównoważonego rozwoju w przestrzeni lokalnej są przedmiotem szerokiego zainteresowania społecznego a także kwintesencją zadań postawionych przed jednostką terytorialną w obowiązującym porządku prawnym.

Potrzeba rzetelnych analiz

Tworzenie planów strategicznych, zmusza samorządy do podjęcia działań badawczych, analitycznych i diagnostycznych.

Rzetelnej diagnozie stanu gminy może posłużyć uważna analiza i interpretacja danych (a nie jedynie poziomów spełniania), śledzenie tendencji w zakresie uzyskiwanych efektów, a także badanie informacji własnych, czy też uważna obserwacja środowiska lokalnego.

Metodologia badania

Metodologia opracowania dokumentu opiera się na założeniu niezależnego i eksperckiego spojrzenia na zjawiska zachodzące w gminie w szeroko rozumianym układzie **przestrzennym, gospodarczym i społecznym**.

Podstawowym źródłem informacji były dane pozyskane z gminy, dane statystyczne dostępne w statystykach publicznych GUS, informacje płynące z analizy sprawozdań z wykonania budżetu gminy. W przypadku analiz porównawczych, grupę gmin z którymi porównywano Gminę Czaplinek stanowiło 68 gmin miejsko-wiejskich.

Metodologia badania

W opracowaniu przedstawiono analizę wybranych danych statystycznych, charakteryzujących podstawowe uwarunkowania i czynniki rozwojowe gminy. Treść diagnozy obejmuje swym zakresem analizę przedstawiającą potencjał demograficzny, turystyczny, gospodarczy, charakterystykę kapitału ludzkiego, atrakcyjności przyrodniczej, stan finansów publicznych.

W ramach każdego obszaru wyszczególniono charakterystyczne dla gminy wskaźniki, które zobrazowane zostały za pomocą wykresów. Okres analizy obejmuje lata 2014 – 2023, a odstępstwa od tej reguły wynikają jedynie z dostępności danych.

DEMOGRAFIA

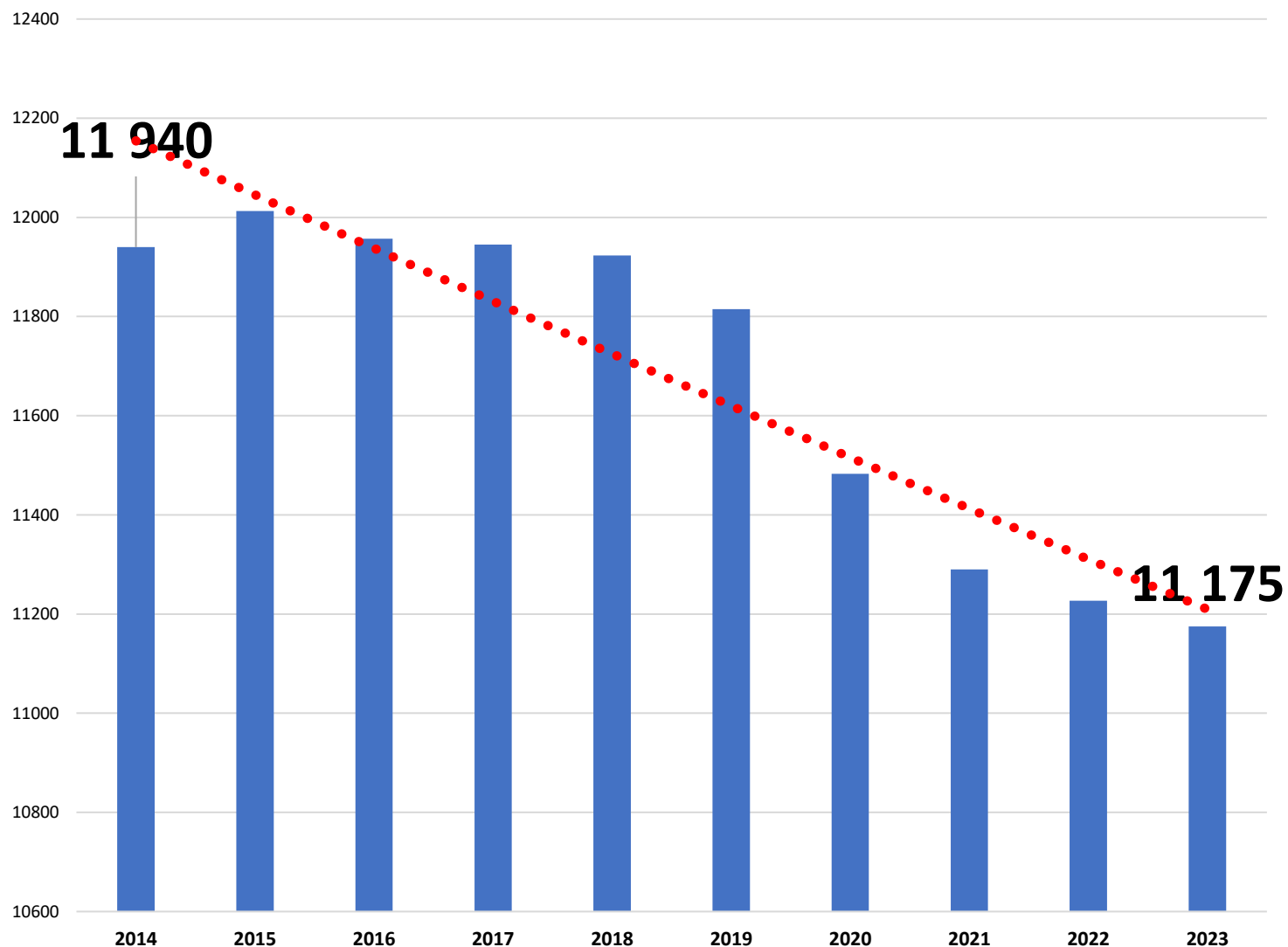

Rozwój lokalny jest postrzegany jako wieloaspektowy proces, wykorzystujący różnorodne czynniki, właściwości i zdarzenia zachodzące w ujęciu lokalnym. Kierunek i dynamika procesów zachodzących w gminie jest uzależniona od wielu czynników.

Jednym z kluczowych czynników rozwoju każdego samorządu jest kapitał społeczny. Stanowi on o przyszłym dobrobycie, potencjale i możliwościach gospodarki w przyszłość. Jest on nierozzerwalnie związany z procesami demograficznymi, przebiegającymi w środowisku lokalnym. Kapitał społeczny tworzony jest w sieciach wzajemnego wsparcia i kreuje potencjalne więzi solidarności w lokalnej społeczności.

Rysunek 1 . Liczba ludności w gminie w latach 2014-2023

Gminę Czaplinek w 2023 roku zamieszkiwało 11 175 mieszkańców (wobec 11 940 w roku 2014), z czego 50,9% stanowią kobiety, a 49,1% mężczyźni. W latach 2014-2023 liczba mieszkańców zmalała o 765 mieszkańców (6,5%).

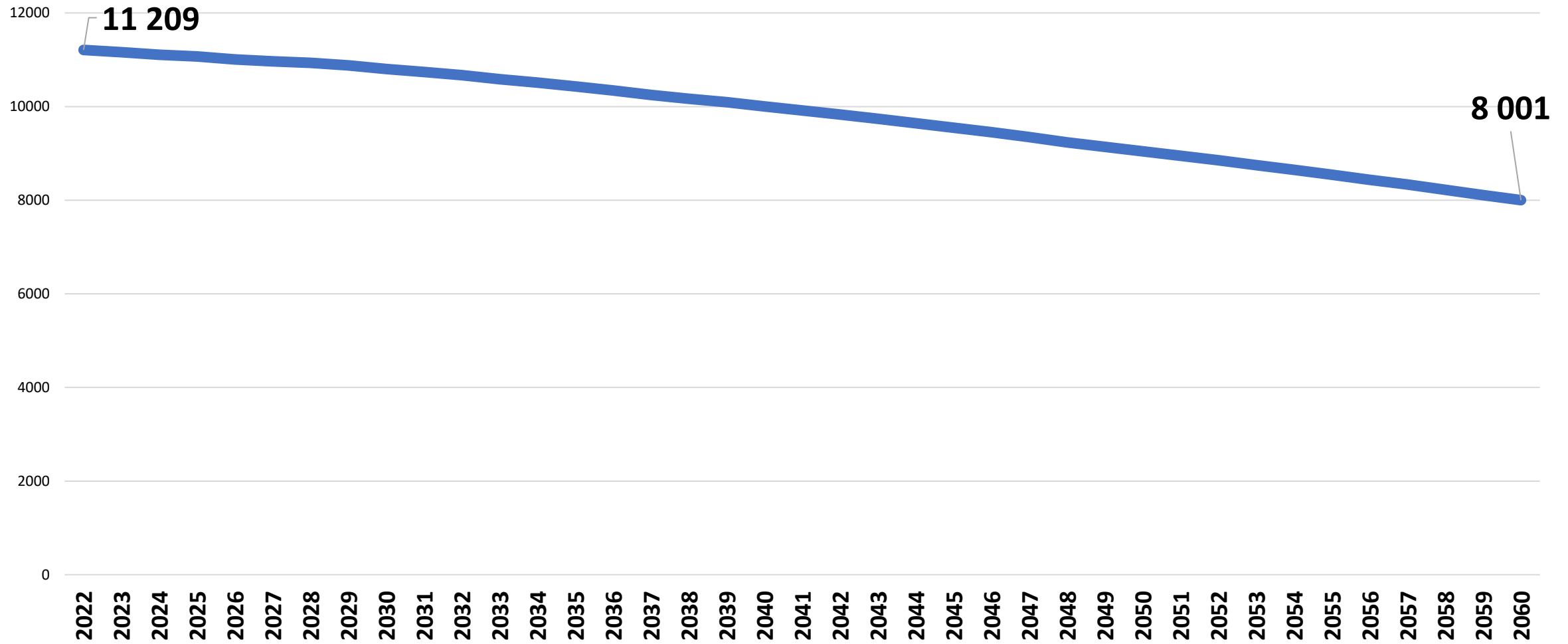

Rysunek 3 .Saldo migracji na 1000 ludności (średnia 3-letnia)

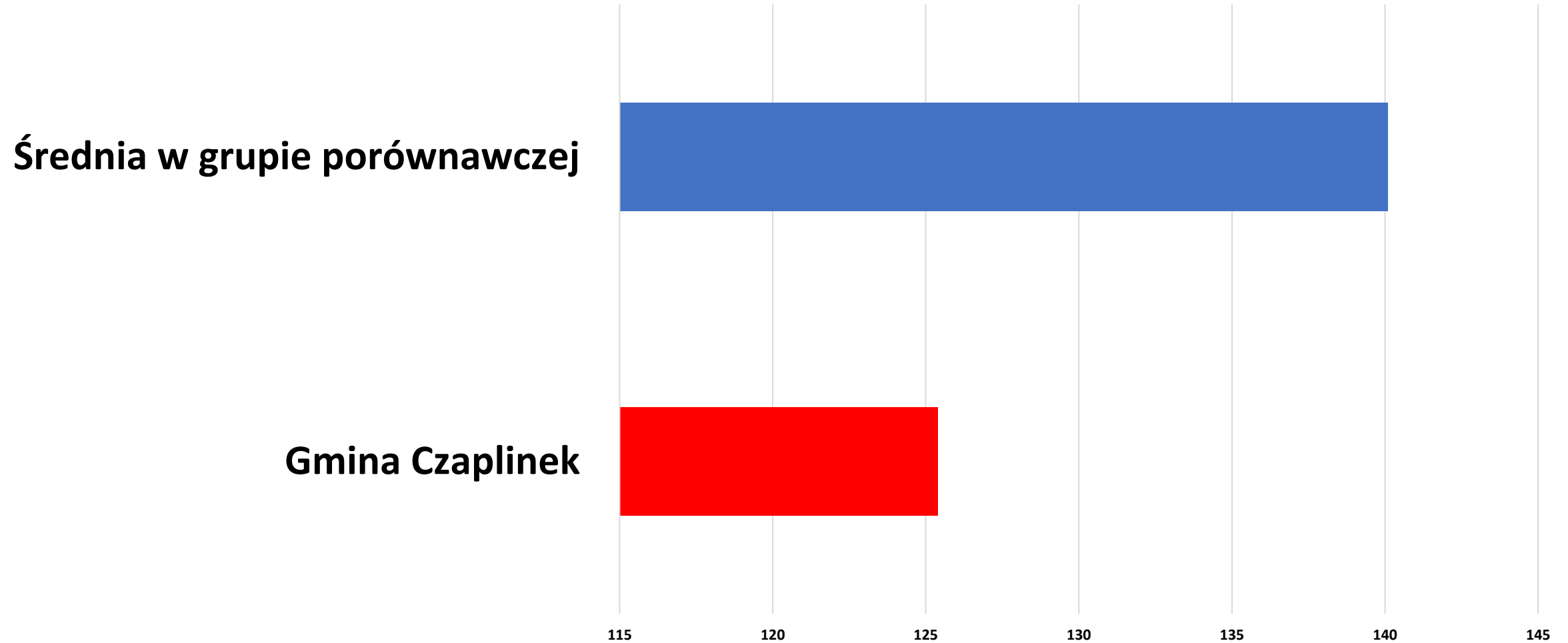

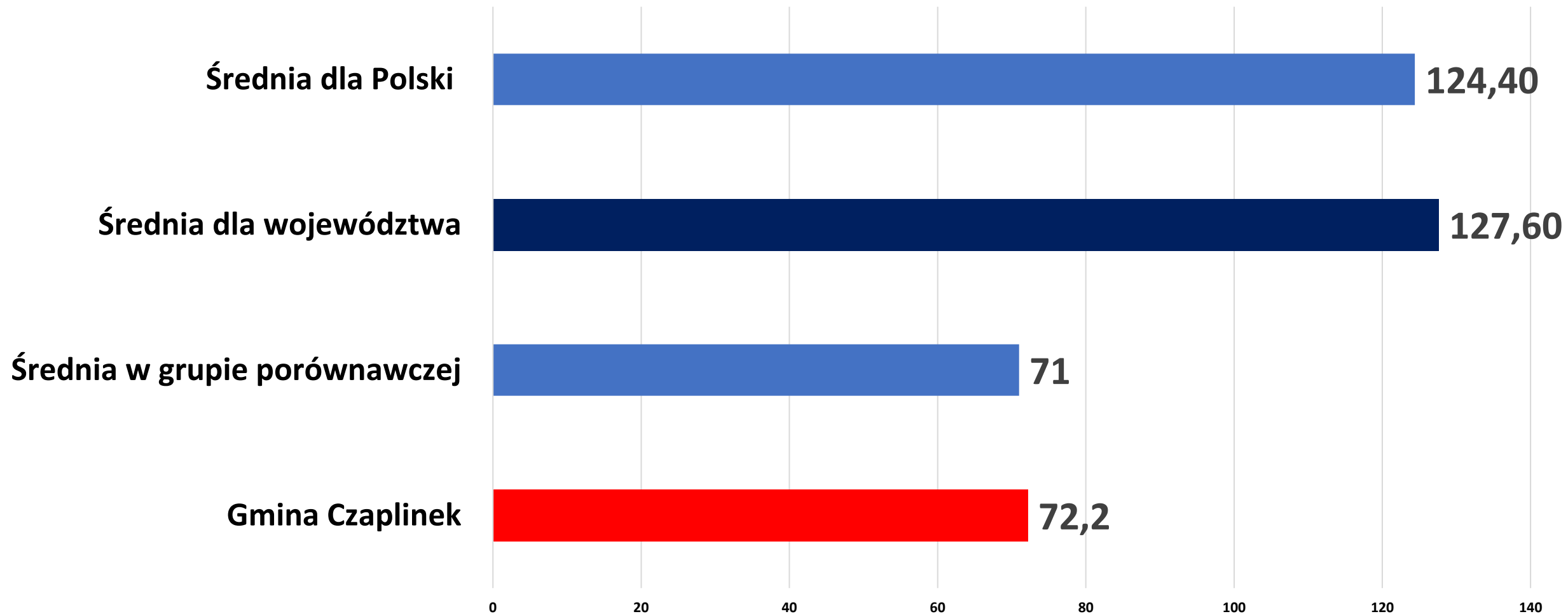
Rysunek 4. Prognoza liczby ludności w gminie do 2060 r

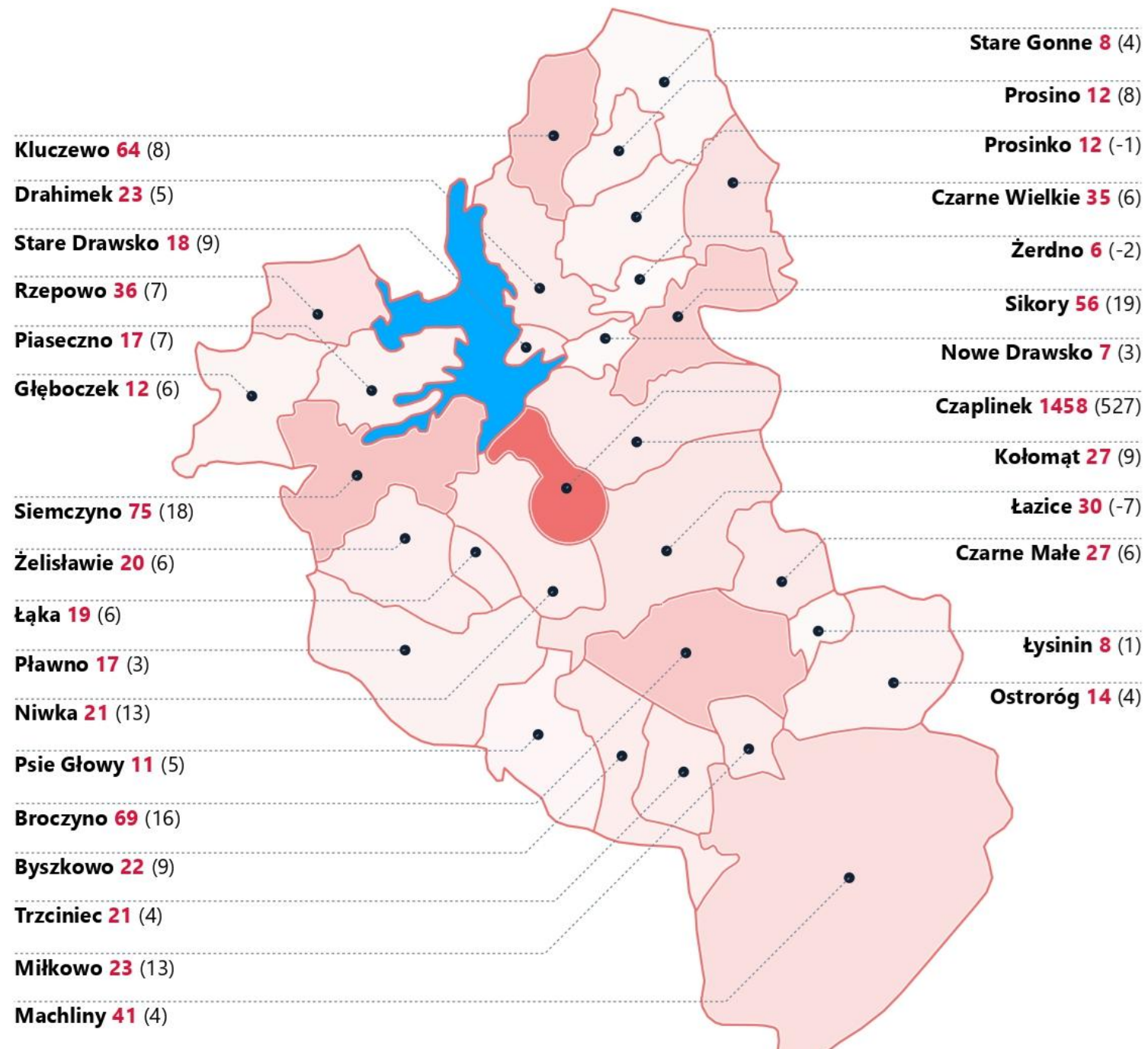
Rysunek 5. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym

Rysunek 7. Współczynnik obciążenia demograficznego

Rysunek 8. Liczba osób powyżej 65 roku życia

Główny problem

W roku 2060 prognozowana liczba osób w wieku poprodukcyjnym w gminie Czaplinek wynosić będzie **3 205** osób. W tym samym roku liczba mieszkańców gminy szacowana jest na **8 001** osób co oznacza że **40%** mieszkańców gminy będzie w wieku poprodukcyjnym.

Oznacza to konieczność ujęcia w strategii działań skierowanych do tej grupy ludności gminy.

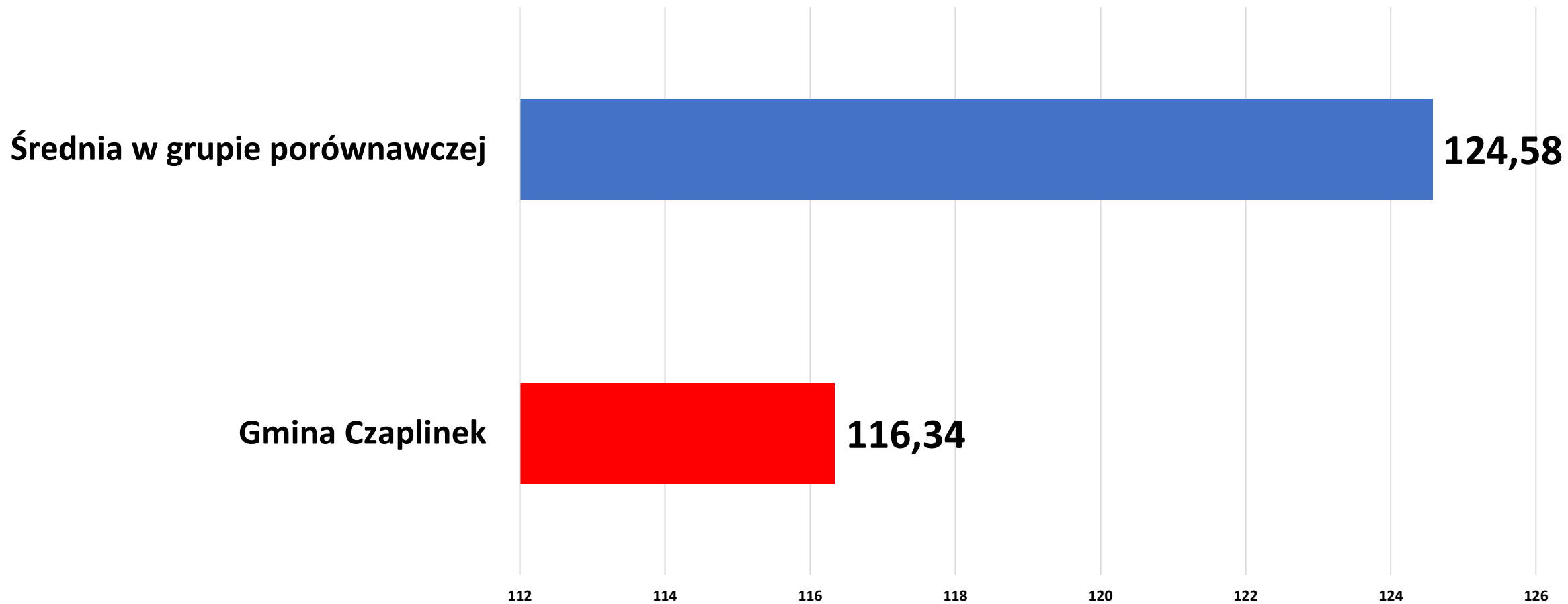
GOSPODARKA

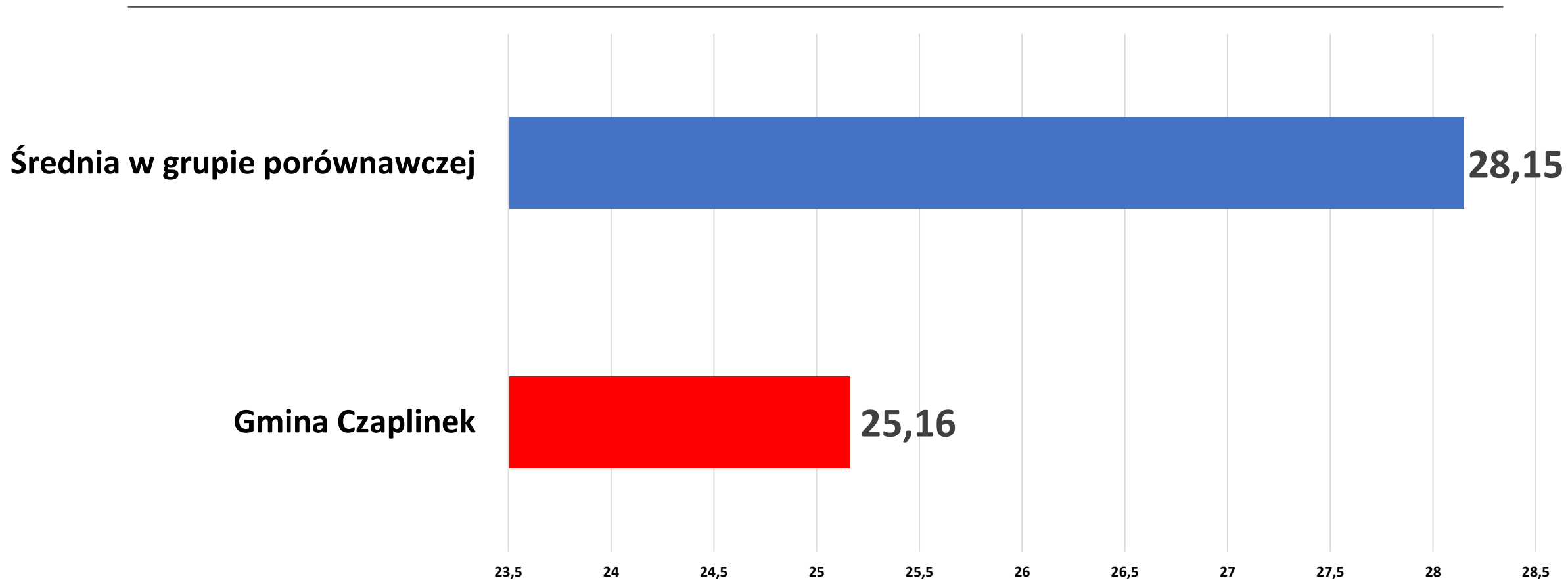
Konkurencyjność lokalnej gospodarki decyduje o sytuacji ekonomicznej mieszkańców oraz determinuje możliwości rozwoju gminy. Przeprowadzone badania porównawcze wskazują na duży potencjał w zakresie potencjału i konkurencyjności lokalnej gospodarki.

Na stan lokalnej gospodarki wpływa wiele czynników. Najważniejsze z nich to przedsiębiorczość i aktywność mieszkańców.

Rysunek 8. Liczba podmiotów gospodarczych na 1 tys. mieszkańców

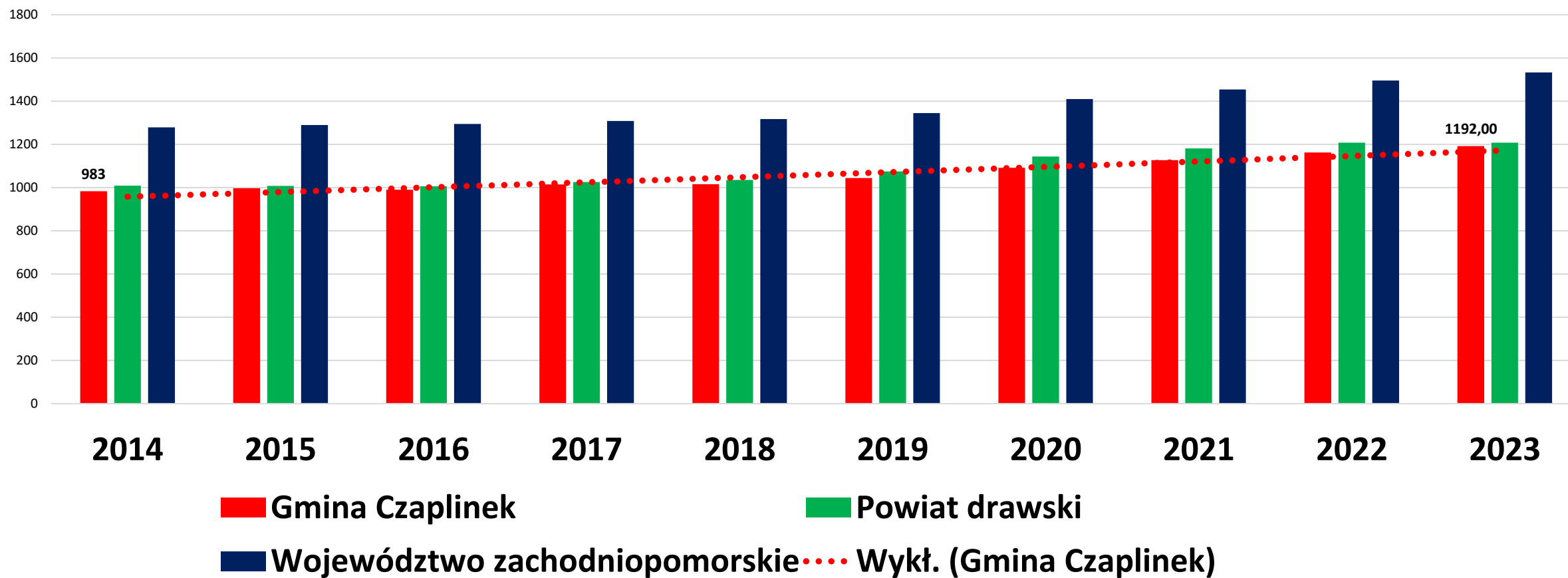

Rysunek 9. Procent zatrudnionych w usługach

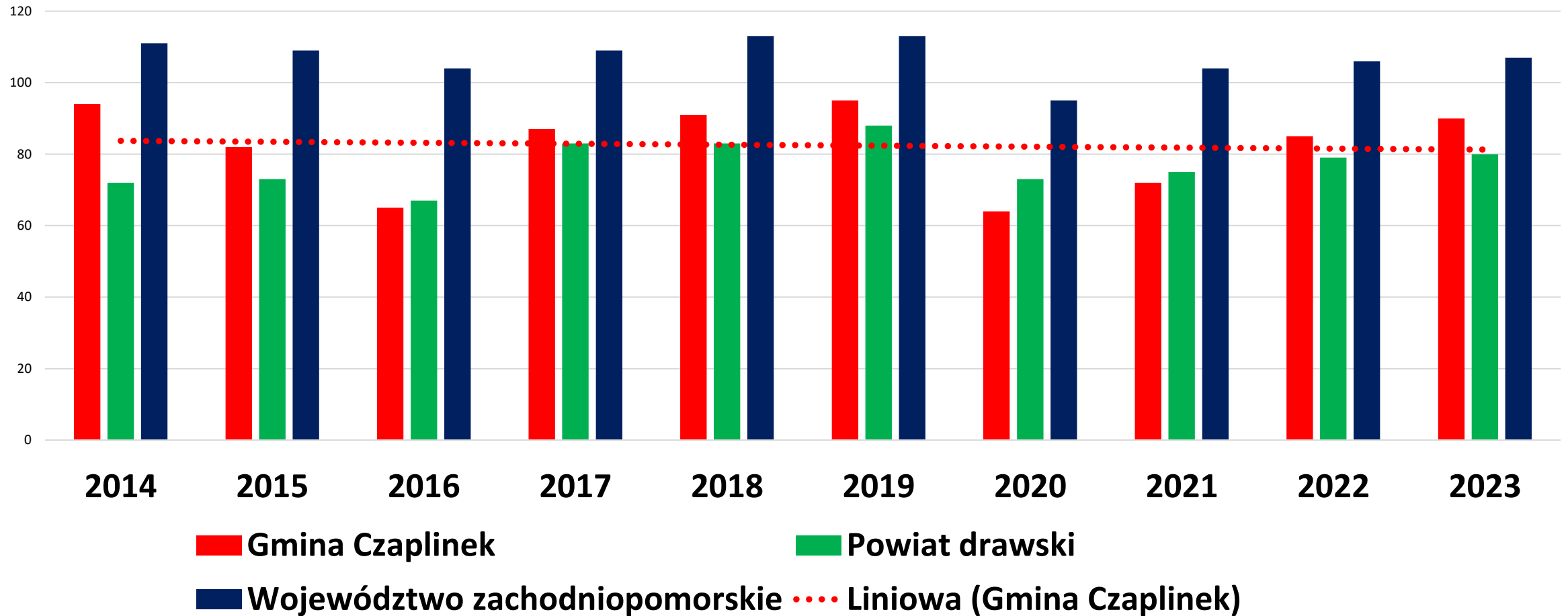

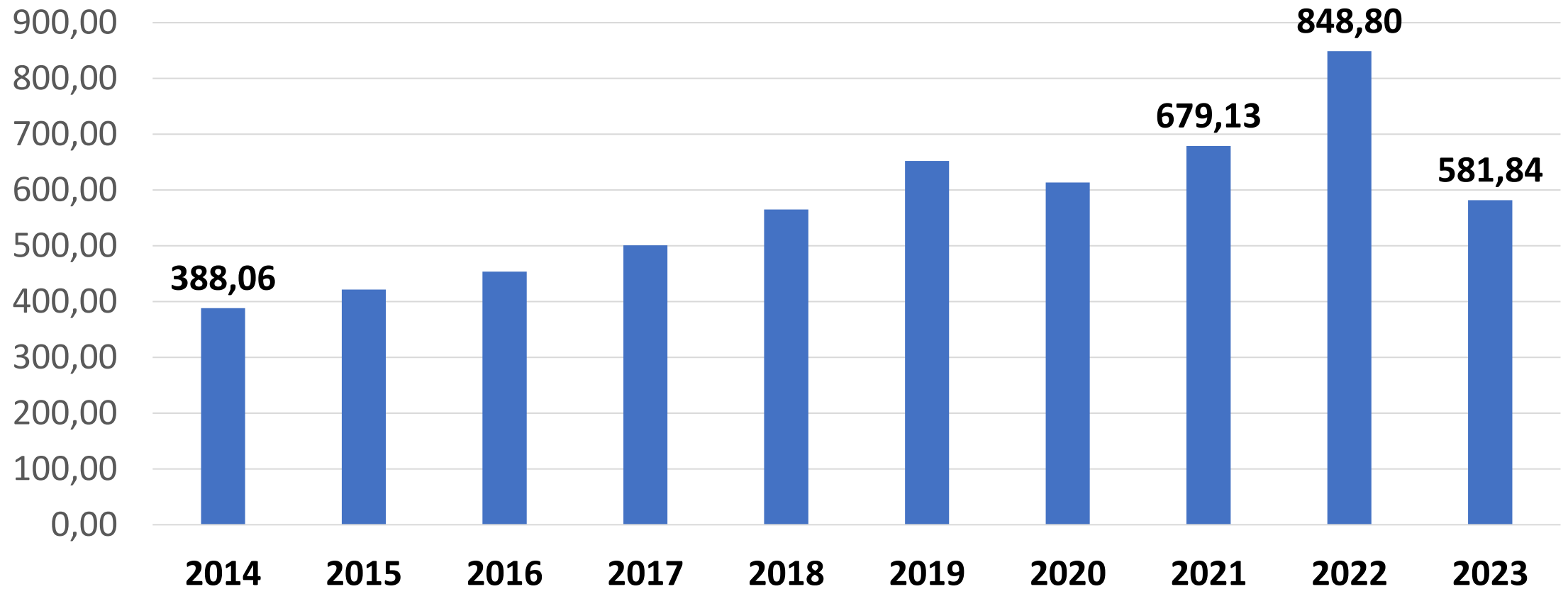
Rysunek 10. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności

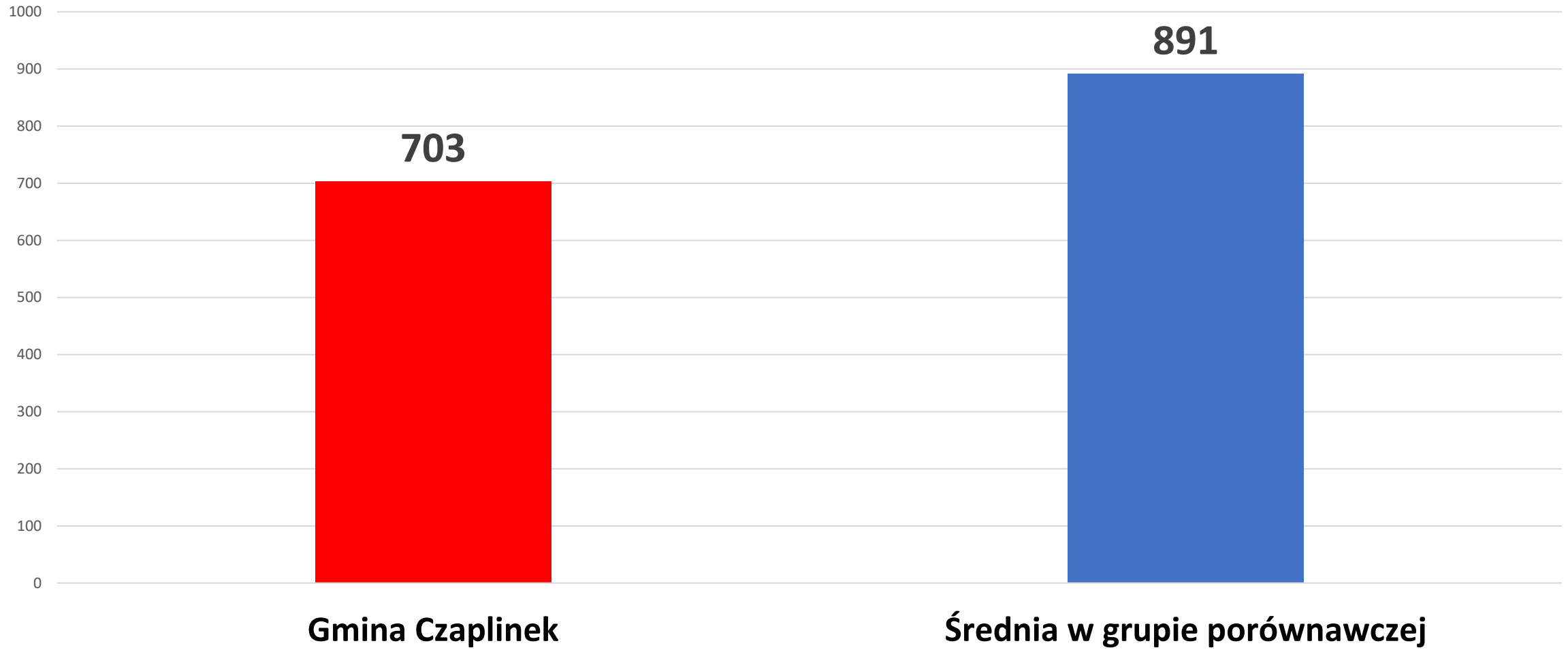
Rysunek 11. Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności

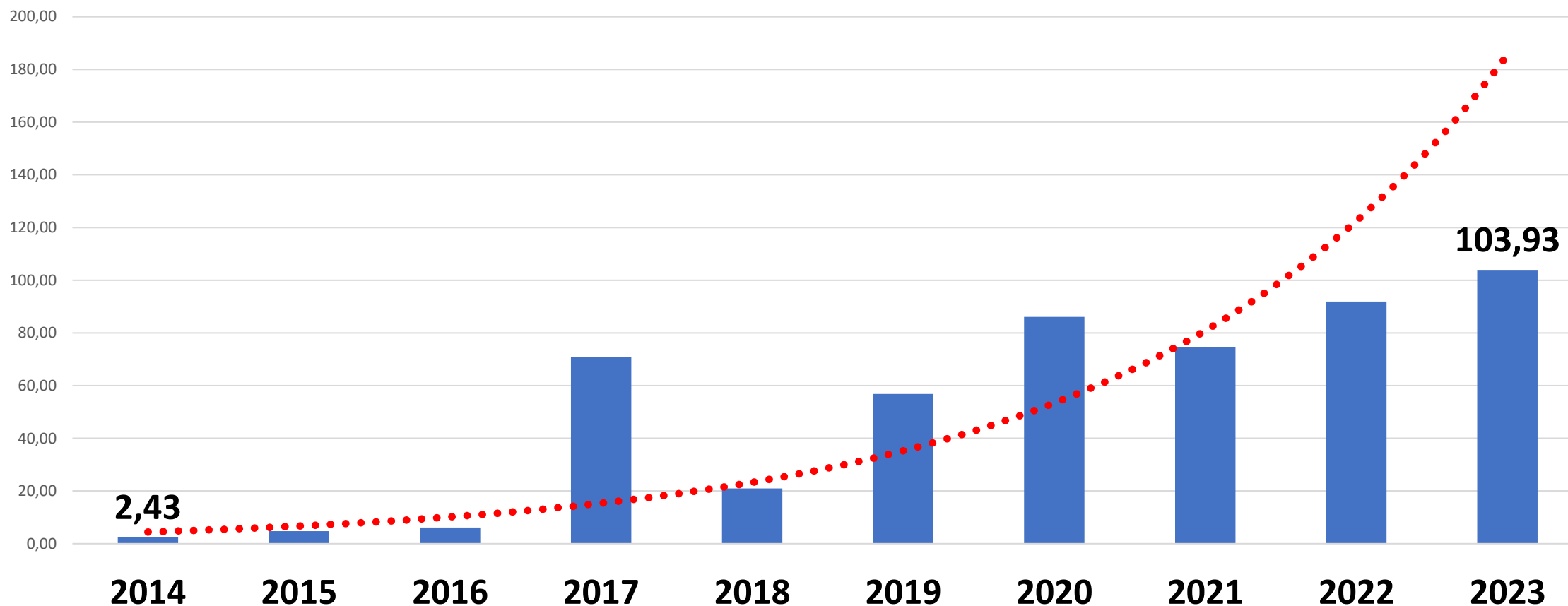
Rysunek 12. Udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) [w zł]

Rysunek 13. Dochody z PIT w przeliczeniu na 1 mieszkańca średnia 3 letnia [w zł]

**Rysunek 14. Dochody własne - udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa
podatek dochodowy od osób prawnych [w zł]**

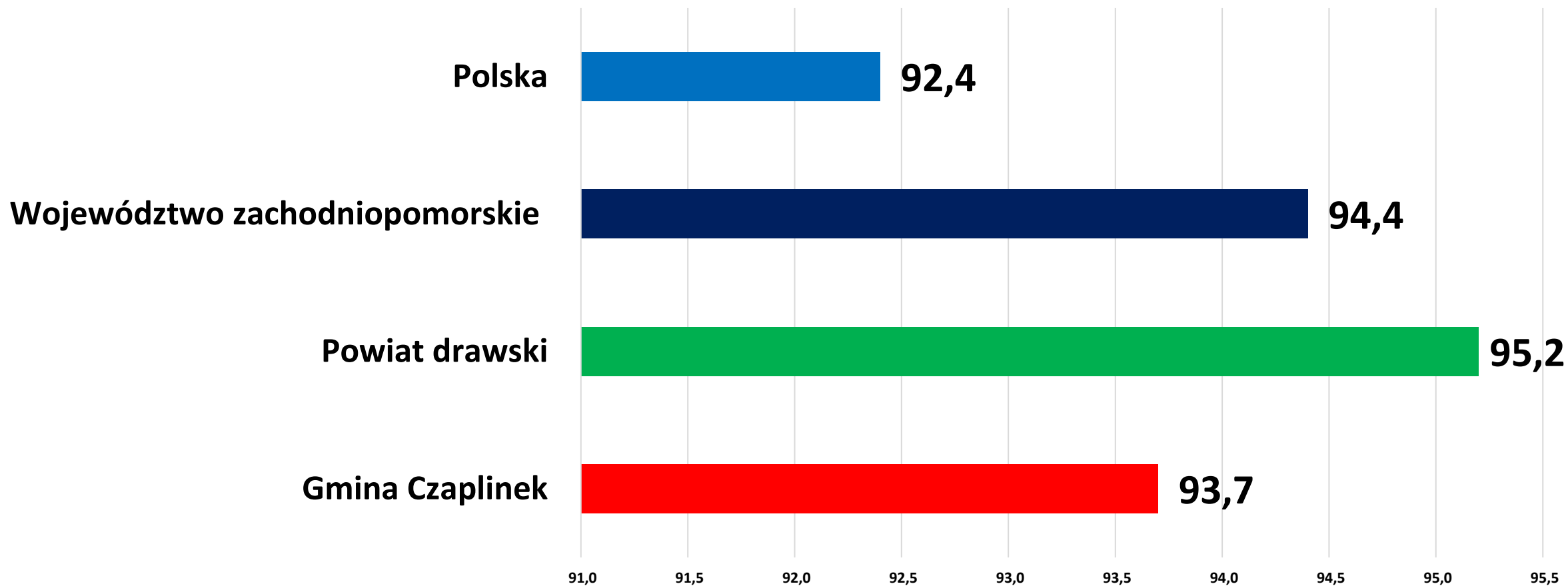
INFRASTRUKTURA

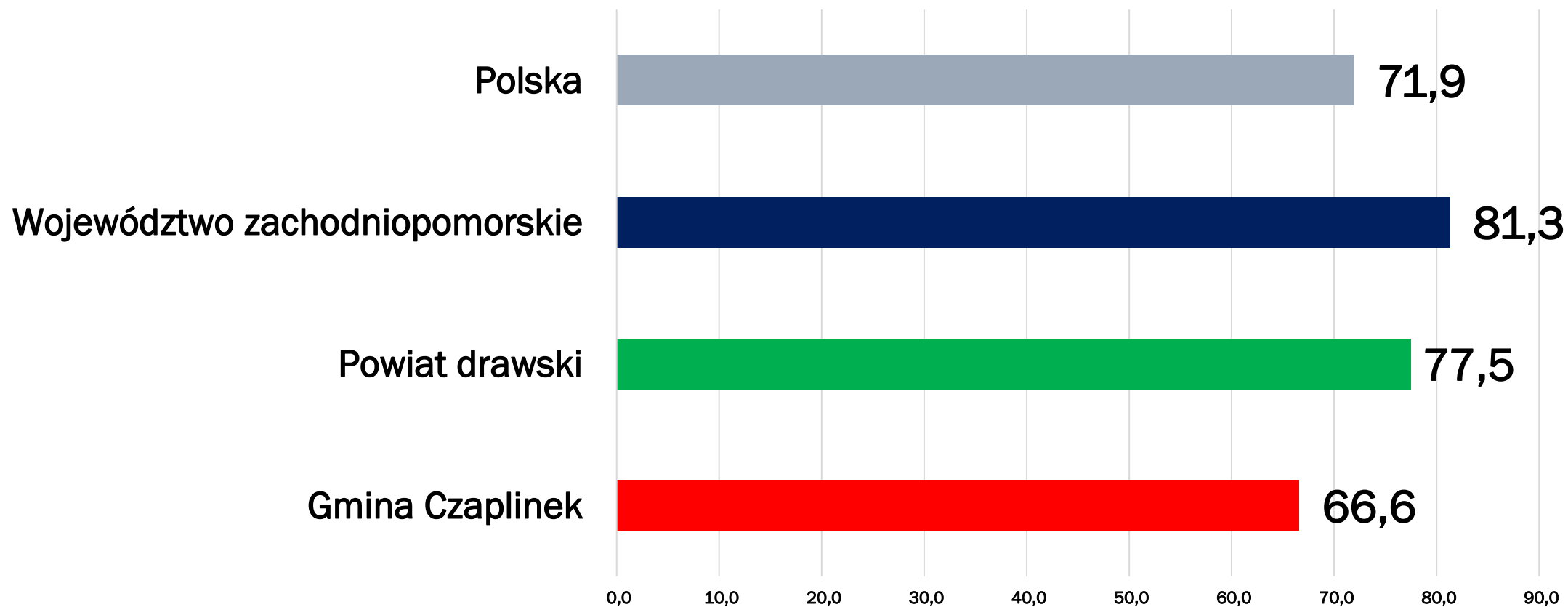
Rozwój infrastruktury technicznej postrzegany jest jako jeden z istotnych czynników sprzyjających lokalnemu rozwojowi społeczno-gospodarczemu.

Wpływa bezpośrednio na atrakcyjność jednostki samorządowej, z punktu widzenia jej potencjalnych i obecnych mieszkańców. Jakość i stan infrastruktury technicznej w gminie bezpośrednio przekłada się m.in. na jej potencjał gospodarczy i jakość życia mieszkańców, a jednocześnie wydatki ponoszone na jej budowę, utrzymanie czy modernizację nierzadko stanowią jedną z ważniejszych pozycji budżetowych.

Rysunek 15. Korzystający z instalacji w % ogółu ludności wodociąg

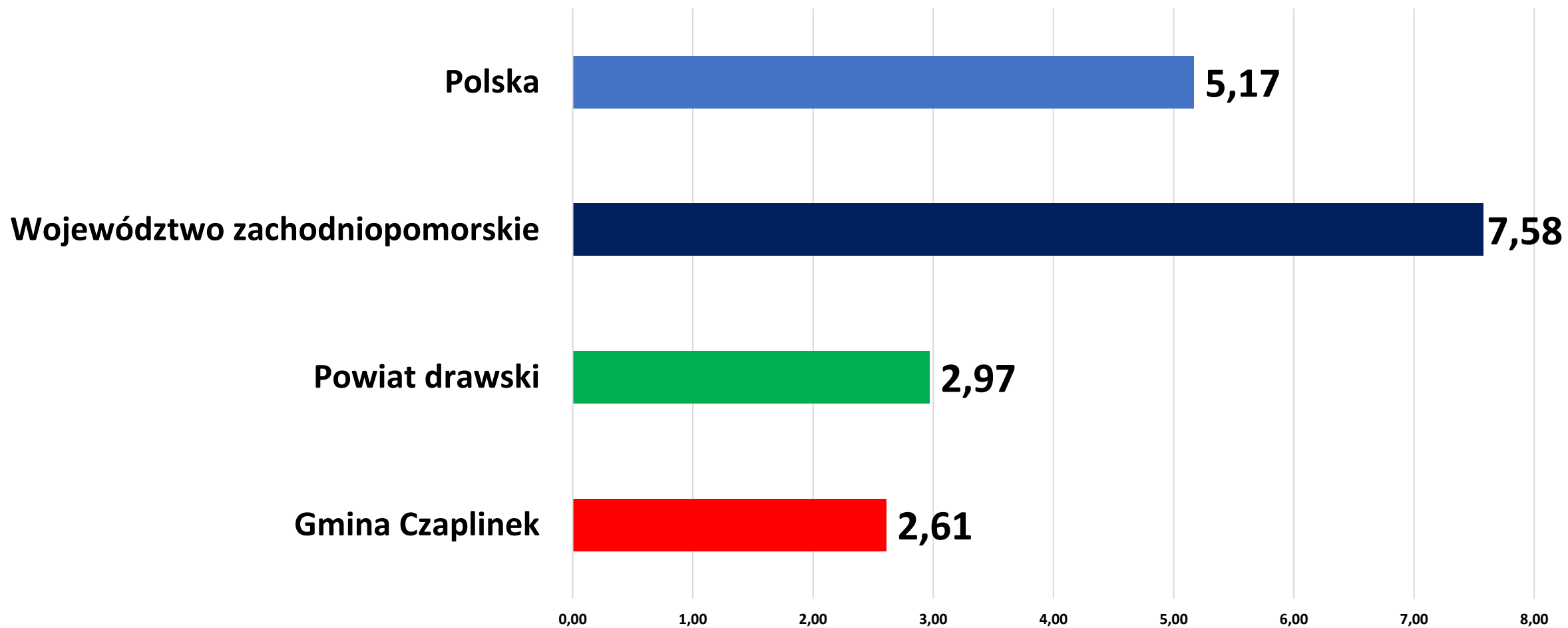

Wykres 18. Korzystający z instalacji w % ogółu ludności - kanalizacja

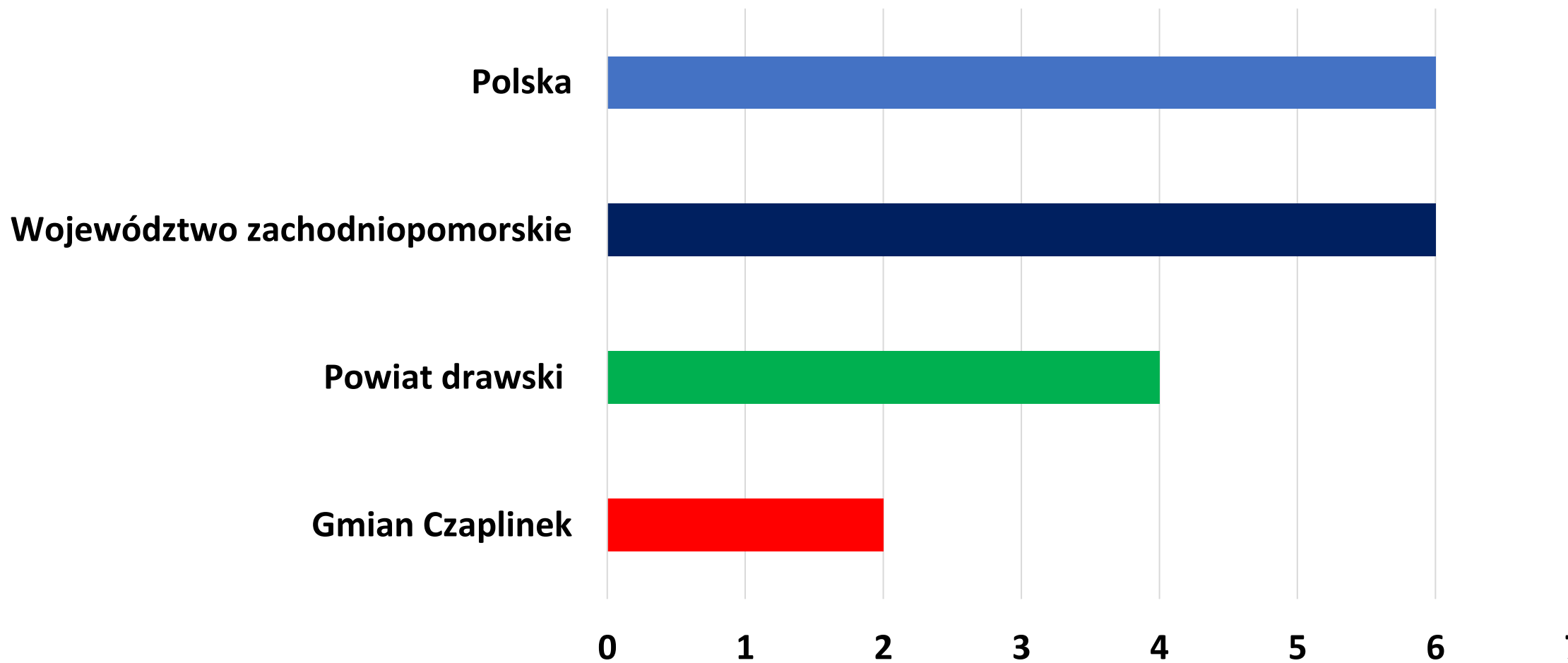

Rysunek 18. Drogi dla rowerów na 10 tys. ludności [w km]

Rysunek 18. Przychodnie na 10 tys. ludności

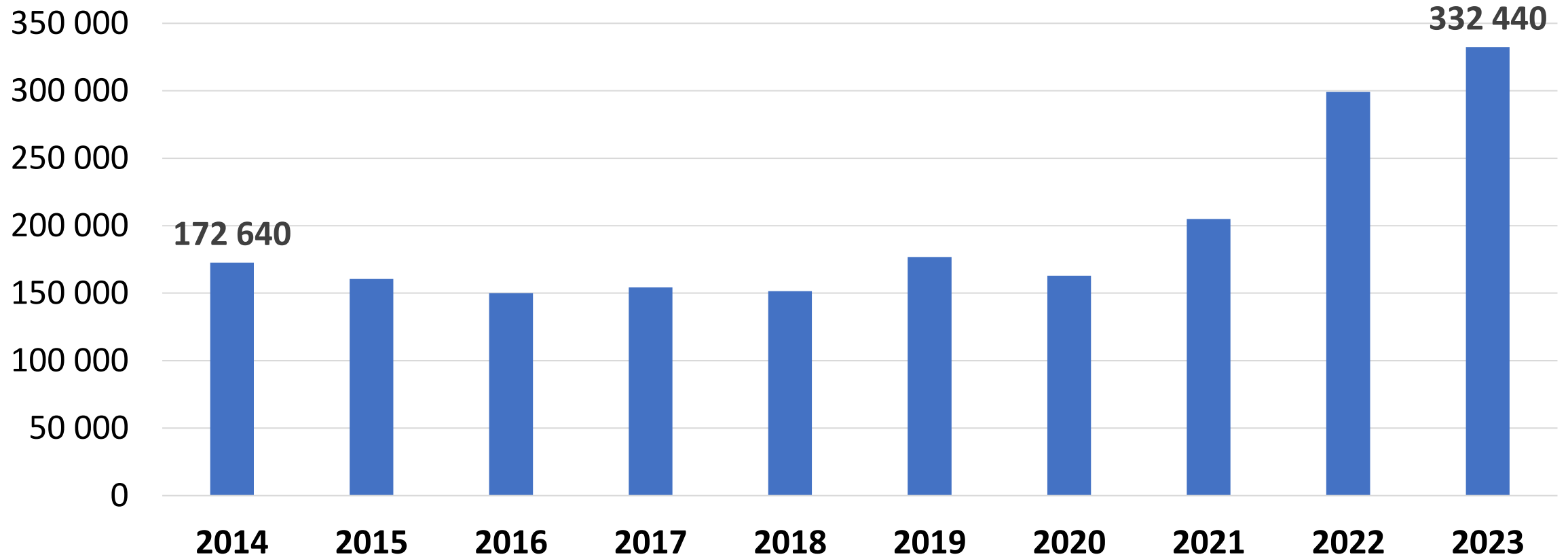

KAPITAŁ SPOŁECZNY

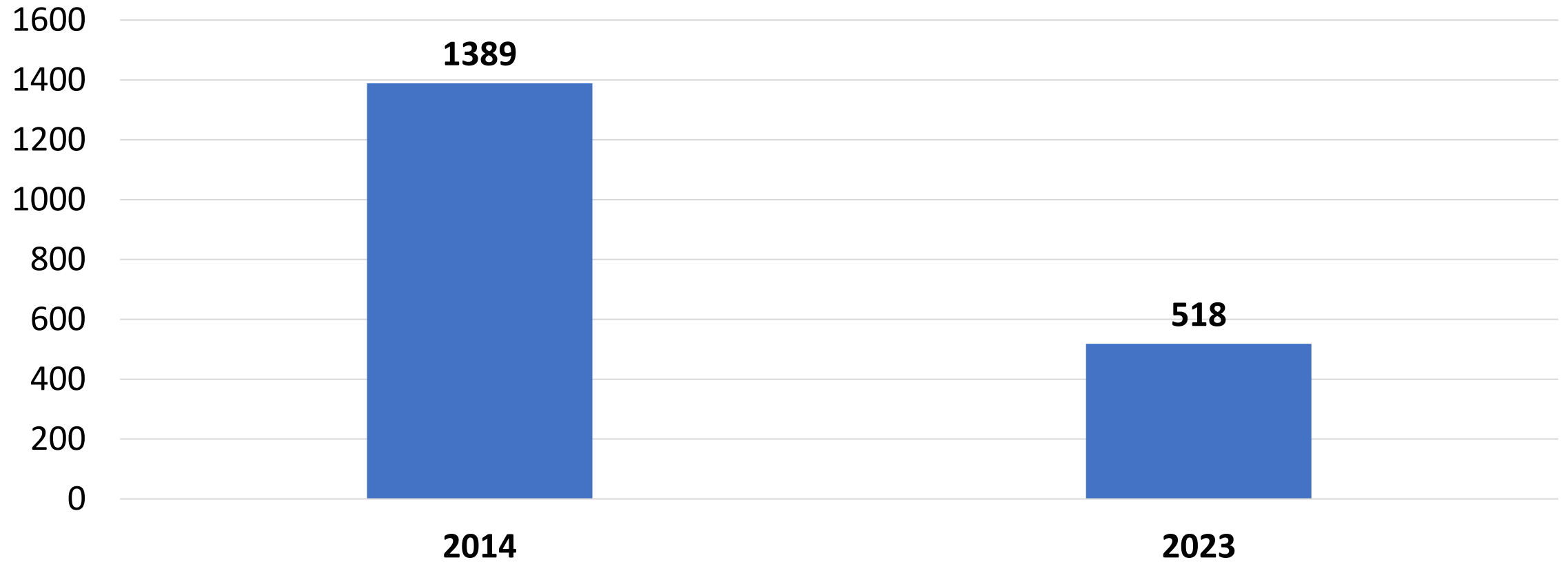

Współpraca z organizacjami pozarządowymi jest ważnym elementem polityki umacniania demokracji lokalnej w gminie Czaplinek

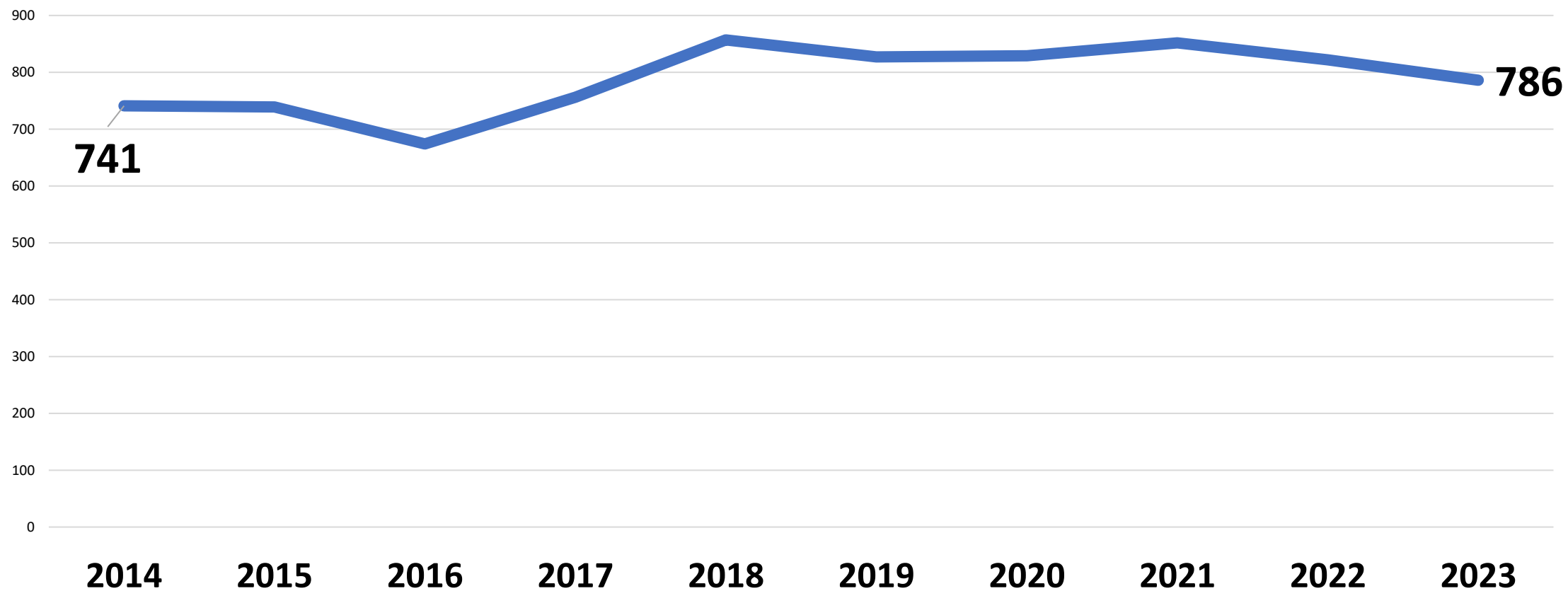
Rysunek 19. Wydatki budżetu gminy Czaplinek na domy pomocy społecznej [w zł]

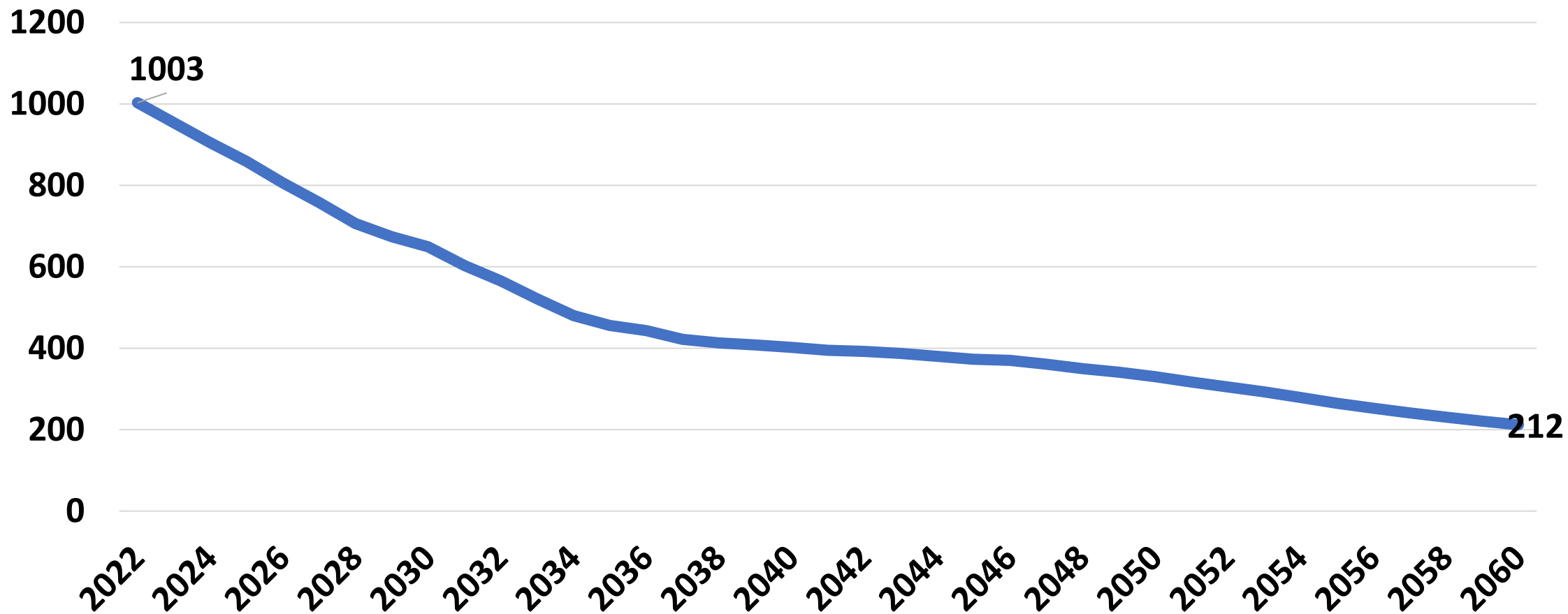
Rysunek 20. Wydatki budżetu gminy Czaplinek na domy pomocy społecznej [w zł]

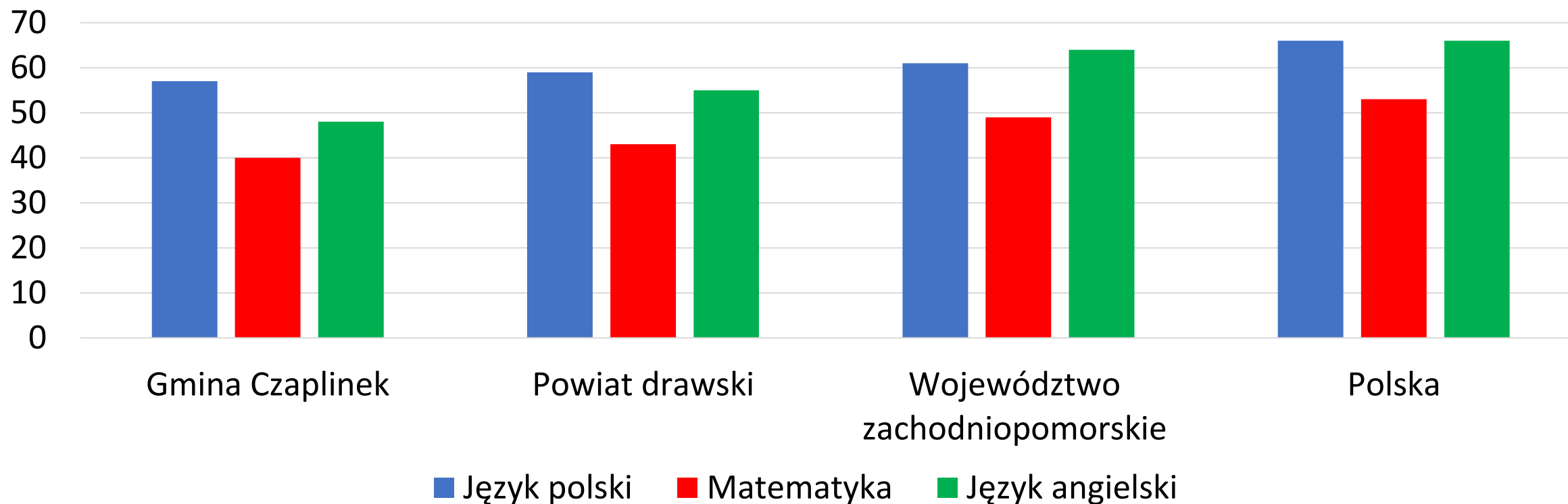
Rysunek 21. Liczba uczniów w szkołach podstawowych w gminie

Rysunek 22. Liczba ludności w wieku 0-14 lat w gminie

Rysunek 23. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w roku 2023

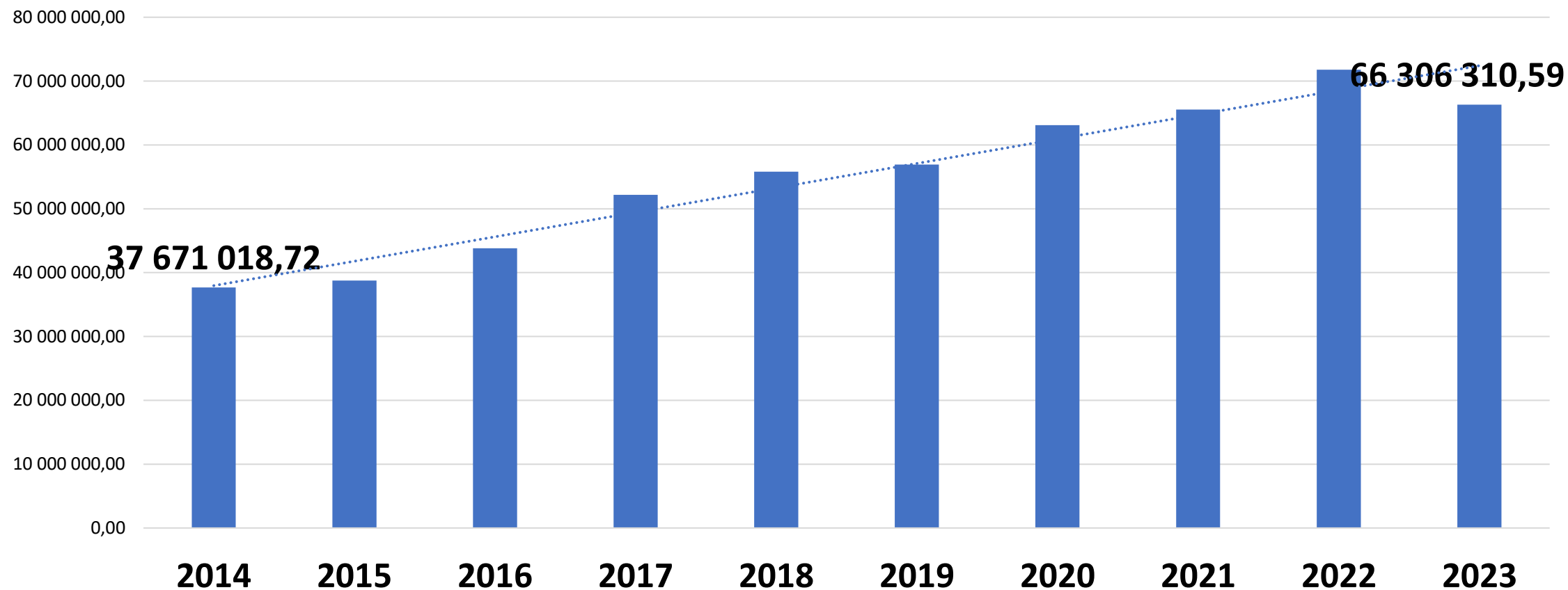
STAN FINANSÓW SAMORZĄDOWYCH

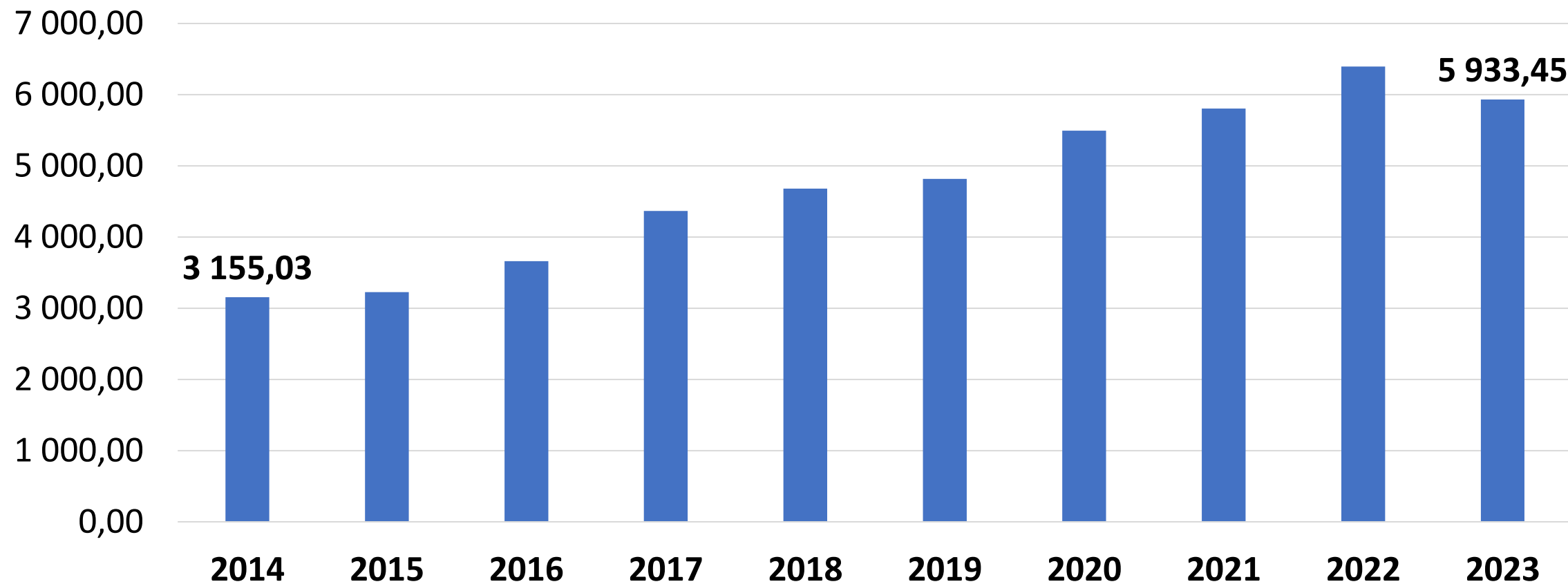
Rozwój jednostek samorządowych w znacznym stopniu zależy od ich sytuacji finansowej.

Posiadane zasoby finansowe stanowią fundament funkcjonowania gminy oraz warunkują realizację wszelakich zadań, w tym o charakterze inwestycyjnym.

Rysunek 26. Dochody budżetu gminy [w zł]

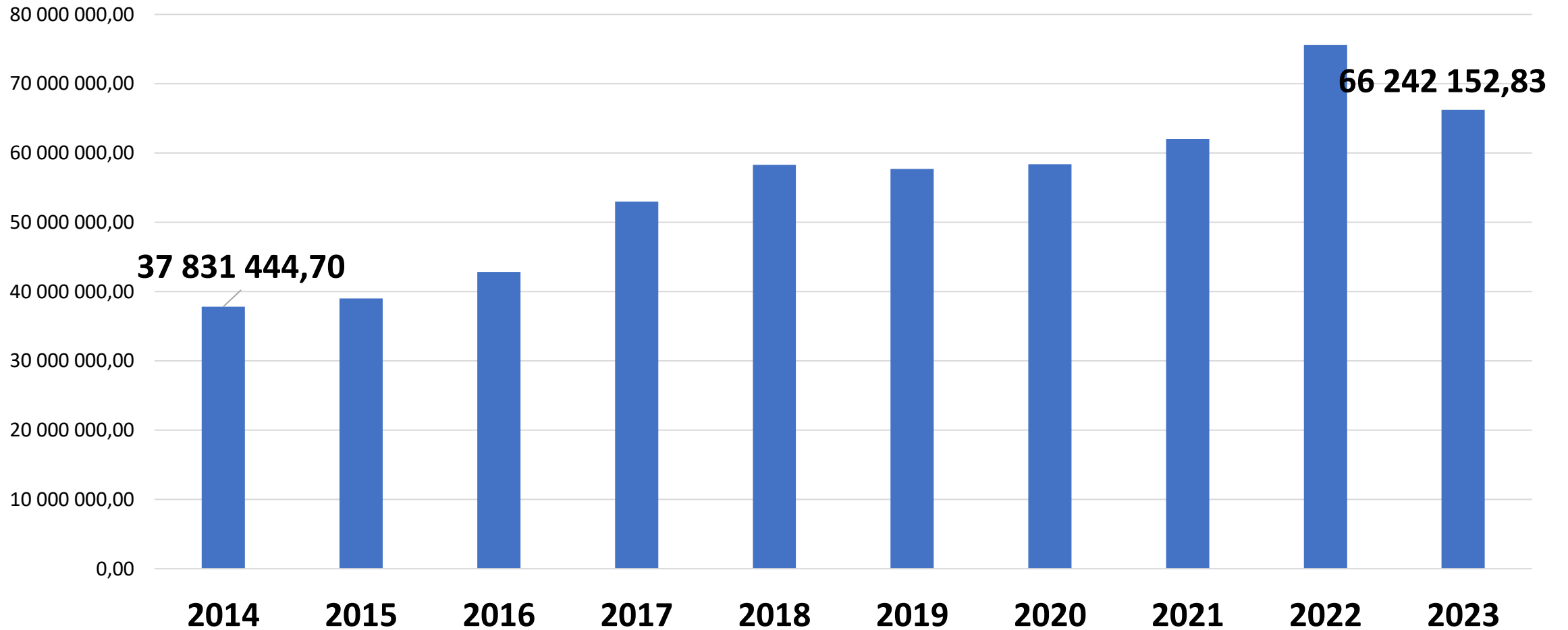
Rysunek 27. Dochody gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca [w zł]

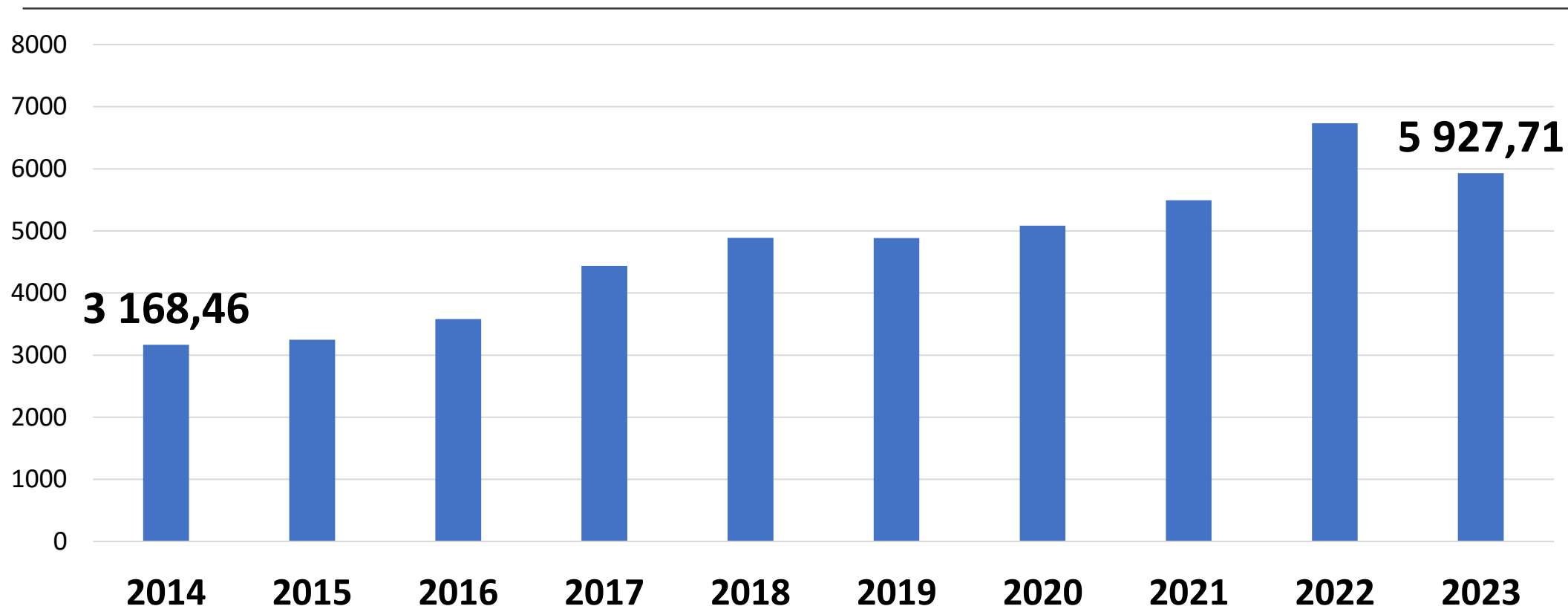
Rysunek 28. Dochody własne gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca średnia 3 letnia [w zł]

Rysunek 29. Wydatki ogółem w gminie [w zł]

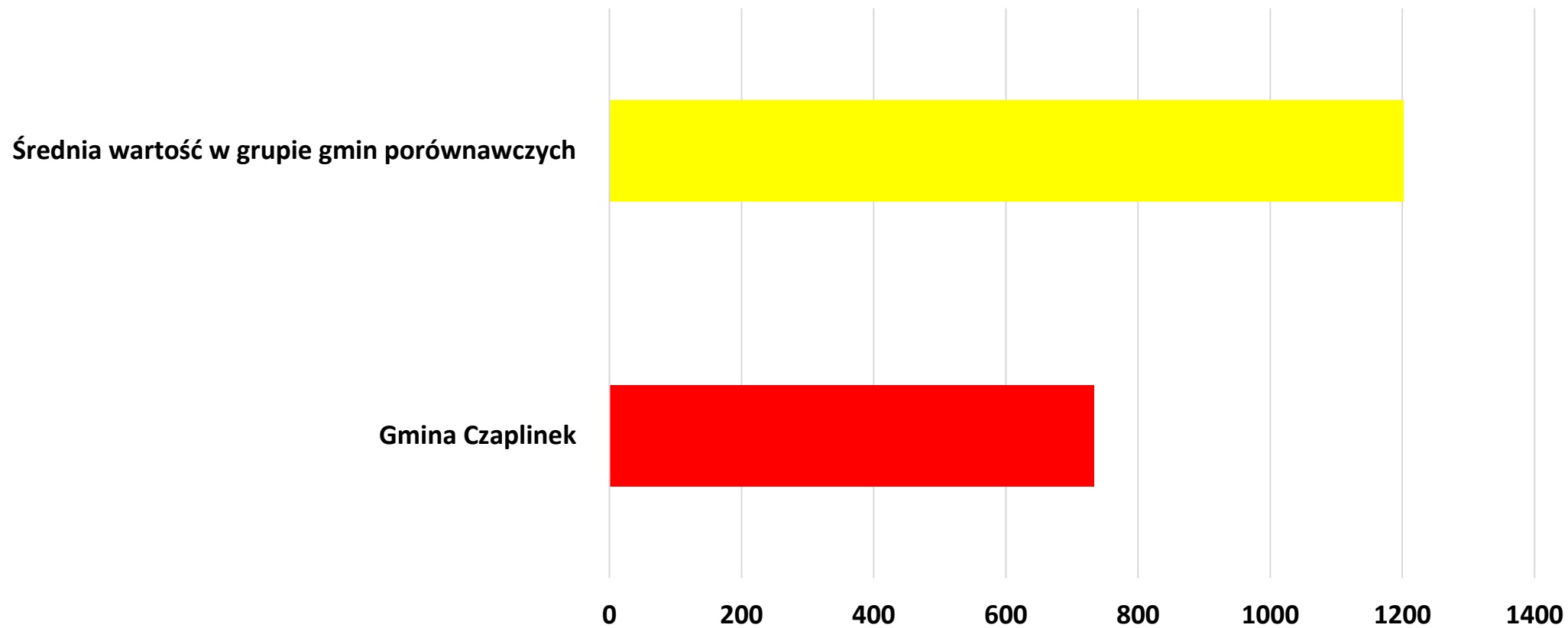

Rysunek 30. Wydatki budżetu gminy na 1 mieszkańca [w zł]

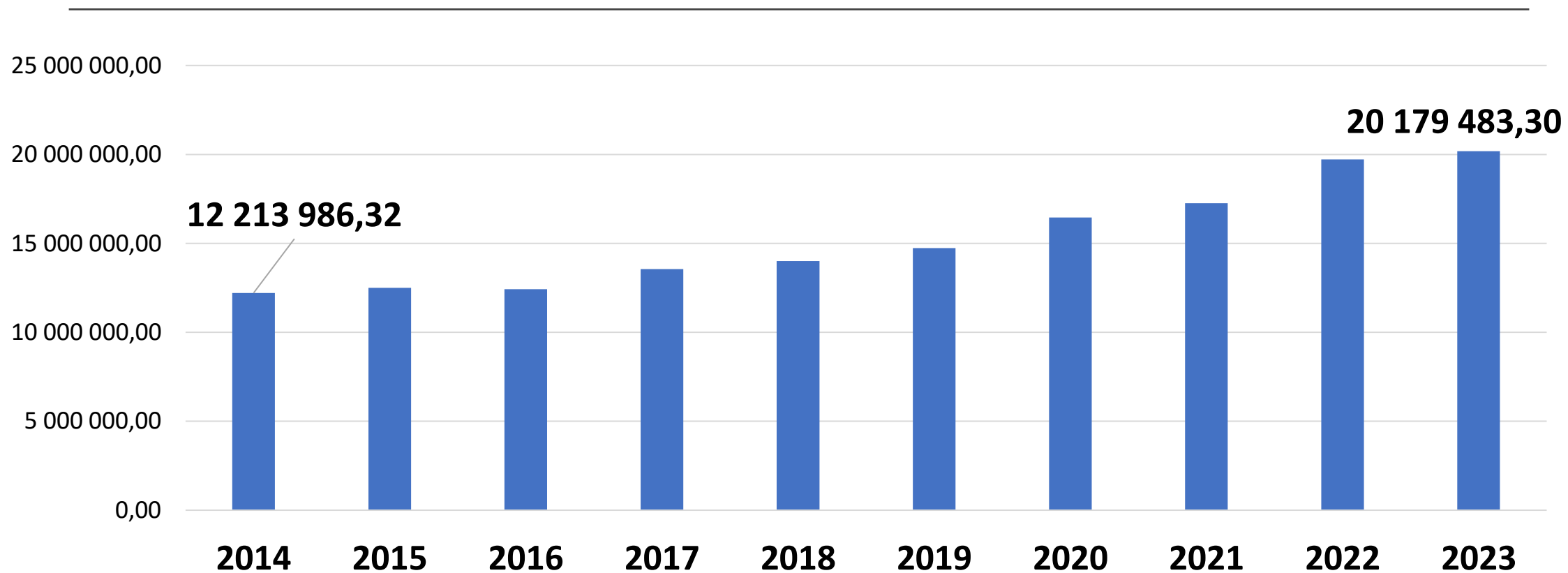

Rysunek 31. Wydatki majątkowe w gminach w przeliczeniu na 1 mieszkańca średnia 3 letnia [w zł]

Rysunek 32. Wydatki z budżetu gminy w Dziale 801 - Oświata i wychowanie [w zł]

Cel

Celem opracowania jest zewnętrzna, kompleksowa diagnoza uwarunkowań rozwoju Gminy Czaplinek oraz wypracowanie niezbędnych kierunków interwencji.

**Diagnoza jest pierwszym krokiem
do partypacyjnego opracowania
strategii.**

Czym jest strategia gminy ?

Strategia rozwoju gminy pełni kluczową rolę w kreowaniu nowoczesnego, włączającego mieszkańców w procesy decyzyjne podejmowane na szczeblu lokalnym, modelu partycypacyjnego zarządzania gminą.

Jej opracowanie wymaga przeprowadzenia rzetelnej diagnozy zasobów własnych i otoczenia, zaangażowania lokalnych liderów i przyszłych interesariuszy w proces tworzenia kierunków przyszłego rozwoju w tym określenia misji i wizji gminy.

Celem prac jest :

Stworzenie funkcjonalnego dokumentu, który pozwoli
na konsolidację podejmowanych działań
zapewniających realizację przyjętej wizji i misji
Gminy Czaplinek

Strategia jako dokument funkcjonalny

Strategia jest dokumentem określającym **nie tylko cele strategiczne i operacyjne** stawiane przed całą wspólnotą samorządową. Wskazuje ona zasady i warunki współpracy gminy z innymi samorządami, administracją państwową oraz przede wszystkim z partnerami reprezentującymi różnego rodzaju podmioty społeczeństwa obywatelskiego.

Opracowana przez mieszkańców gminy Strategia jest podstawowym i najważniejszym dokumentem o wymiarze strategicznym w gminie.

Za najważniejsze, bezpośrednio wpływające na rozwój jednostki, można uznać następujące uwarunkowania:

UWARUNKOWANIA LOKALIZACYJNE I KOMUNIKACYJNE

SFERA SPOŁECZNA

SFERA GOSPODARCZA

SFERA ŚRODOWISKOWA

ZARZĄDZANIE I FINANSE SAMORZĄDOWE

SWOT

Mocne strony definiowane są jako czynniki wewnętrzne o charakterze pozytywnym. Są to atuty, które korzystanie wyróżniają Gminę. Określane są one jako kluczowe czynniki sukcesu, w tym umożliwiające prawidłowe dostosowywanie gminy do zmieniających się uwarunkowań.

Słabe strony określane są jako czynniki wewnętrzne o charakterze negatywnym. Słabe strony są związane z brakami zasobów oraz wszelkimi obszarami funkcjonowania gminy, które ograniczają jej sprawność oraz możliwość reagowania na zmieniające się wymagania otoczenia zewnętrznego.

Szanse to zewnętrzne czynniki o charakterze pozytywnym. Oznaczają wszelkie istniejące lub przewidywane procesy, zjawiska i trendy zachodzące w otoczeniu gminy, które odpowiednio wykorzystane mogą stać się impulsem do rozwoju społeczności lokalnej i mogą osłabić wpływ ewentualnych pojawiających się problemów.

Zagrożenia to zewnętrzne czynniki o charakterze negatywnym. Są określane jako procesy, zjawiska i trendy zachodzące w otoczeniu gminy, które stanowią lub mogą stanowić barierę w jej rozwoju, utrudniają jej funkcjonowanie, podnoszą koszty itp.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<hr data-bbox="249 392 1065 396"/>	<hr data-bbox="1077 392 2331 396"/>
SZANSE	ZAGROŻENIA
Rozwój turystyki transgranicznej.	Dalszy odpływ specjalistów

Dziękujemy za uwagę